

IZHAJA VSAKI DAN

Češ bi nedeljal in praznik ob 5., ob ponedeljku ob 9. zjutraj. Ponedeljni štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Fieschi, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, omrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: celoletna K 2,20, pol leta K 1,20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo le rekipisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Slovenci!

Bliža se XX. september, prva obletnica dneva, ko sta v Ljubljani, zadeta od vojaških krogelj izdahnili dva slovenska mladeniča Adamič in Lunder svoji mladi duši. Naša narodna čast in ponos zahtevata, da ta dan ne ostani pozabljen, marveč bodi Slovincem večer opomin, da je naša dolžnost braniti svojo rodno zemljo proti vsem sovragom. Za vsak boj pa so potrebna sredstva, zlasti materijalna. Proti orožju, ki ga rabi naš sovražnik, se moramo postaviti v bran z enakim orožjem! Ker pa, žal, nimamo bogatih mecenov, ki bi nas zalagali, smo navezani sami nase, na samopomoč. — Le ako si bomo sami pomagali, smemo računati na zmago.

Z ozirom na to je sklenilo slovensko akademsko fer. društvo „Balkan“ v Trstu prirediti v svojem delokrogu (Trst in okolica, bližnji Kras in severna Istra) o priliki obletnice XX. septembra I. Narodno zbirko. Vsak Slovenec, vsakega stanu in poklica naj smatra za svojo dolžnost zbrati o tej priliki še tako malo svoto v narodne namene. Nabrani denar bo podpisano društvo razdelilo po enakih delih in sicer za družbo sv. Cirila in Met., za dijaško podporno društvo v Trstu in za ljudske knjižnice, ki jih ustanovlja podpisano društvo.

Način nabiranja in tozadevni podatki bodo objavljeni v „Edinosti“.

Slovenci! Brez žrtv ni uspeha, za to žrtvujemo, da bodočnost bo naša!

TRST, 7. septembra 1909.

Za odbor akad. fer. društva „Balkan“:

Ivan Marilja Čok,
t. ž. predsednik.Ivan Brezovec,
t. ž. tajnik.

BRZOJAVNE VESTI.

Vojaške vaje pri Velikem Mezeriču.

DUNAJ, 7. — Nadvojvoda Fran Ferdinand je ob 1. uri popoldne z nadvojvodom Karlom Francom Josipom odpotoval v Veliki Mezerič na velike vojaške vaje.

K glasovom o razpustu državnega zbora.

PRAGA, 7. — „Narodni Listy“ poročajo iz Lila, da se v visokih birokratičnih krogih smatra za gotovo, da pride do razpustitve češkega državnega in državnega zbora, ako ne pride v kratkem do sporazumjenja, ki bi zagotovilo delovanje teh dve korporaciji; novih volitev pa ne bi več vodila sedanja vlada.

Poslanec Udržal o položaju in pogledih.

PRAGA, 7. Poslanec Udržal je govoril pred svojimi volilci ter rekel med drugim: Kmalu pride čas, ko bo moral poslanec Globinjak opustiti svojo vlogo „poštenega meštara“. Češki agrarni poslanci pojdejo na konferenco kakor uljudni gostje, ker so povabljeni. Kar se tiče nemško-češkega jezikovnega spora, treba ga poravnati v češkem državnem zboru. Na posredovanju Globinskoga so bili Nemci vprašani, da-li privoče v reformno poslovnico, ki bi onemogočila za bodočnost vsako obstrukcijo. Nemci so na to vprašanje odgovorili z ne!! Zato tudi baron Bienerth

PODLISTEK.

Roman starega gospoda.

Češki spisal I. S. Machar. Prevod. T. L.

S starim gospodom sem se seznanil tako-le:

Sedel sem v gostilni. Ne pravim nalašč v „gostilni“, kajti beseda „gostilna“ je v našem jeziku edini izraz za velika obokano sobo, kjer sede zvečer na priprostitih stolih krog štirioglatih miz, polnih gostov, v gostem tobakovem dimu in gluščem kriku.

Ta gostilna, ena izmed dobro renimiranih praških gostiln, je bila nekaj hlev za konje. Stoji na dvoru in nekoliko stopnic vodi do nje. Človek se spominja nehote na eno lastnost Pražanov; o kateri sem nekoč čital. Take so, polne dima in krika, priprosto pobeljene stene brez podob in zrcel, ljubimo strašno. Tu sam je dobro, tu nas nič ne moti v komoditeti. Nam so zoprne krasne dvorane s slikanimi stenami in stropi, z žarčnimi lučmi in zrcali in s polizanimi natkariji v frakih, s servietami pod pazduho in z otroškimi nasmehom na ustnicah. Tam so

ne more spolniti čeških zahtev, ker se boji, da bi v tem slučaju izbruhnila nemška obstrukcija.

Boji v Severni Afriki.

MADRID, 7. — Ko se je včeraj neka razgledna kolona hotela povrniti v šotor, je bila dvakrat napadena od Mavrov. Polkovnik Fernando Blanco je prišel iz El Arbe koloni na pomoč z batalijonom pehote, približno 50 konjeniki in eno baterijo ter je napadel dešno krilo sovražnika, da mu odreže povratek. Mavri so zbežali in pustili na bojišču okoli 20 mrtvih.

MELILA, 7. — Kolona Aquilera je nadaljevala svoj marš v Zocco el Arba in v Renalico. Kolono je napadlo 1500 Mavrov, ki so pa bili odbiti. Kolona je prodrla v sovražnikov šotor, ga deloma razdejala ter je zasedla pozicijo sovražnika, nahajajočo se v središču Haddara.

Nesreča z avtomobilom.

PARIZ, 7. — Kakor poročajo listi iz Chateauroux, je sinoči v Belabru trčil nek avtomobil skupaj z tramvajskim vozom, ki je naglo vozil. Avtomobil, v katerem je bilo pet oseb, je vozil počasi. Dve osebi sta bile ubite, tri ostale pa lahko ranjene. Avtomobil se je popolnoma razbil.

TURČIJA.

CARIGRAD, 7. Listi poročajo, da se namerava porta po prenosu poštne službe obrniti na vlasti, da se opuste inozemske pošte v Turčiji, valed česar bi se dohodki turške pošte znatno povišali.

SOLUN, 7. — Neka črnogorska obmejna straža je streljala na turške vojake, ki so šli v Pečterkulo po pitno vodo. Dva vojaka sta bila ubita, trije pa težko ranjeni.

CARIGRAD, 7. — V stvari ministra za javne stavbe Noradundžijana se ni še ničesar odločilo. Armenaki poslance Pastirmadisan hudo napada ministra za javne stavbe in zahteva, da takoj odstopi.

GRŠKA.

Kralj se odprva prestola?

LONDON, 7. Neki tukajšnji list poroča, da je kralj Jurij za gotovo odločil, odpovedati se prestolu. Obvestil je angleškega kralja, o tam, da žev par dnevih odloži kruno. Bat se je, da zbog tega nastanejo v deželi nemiri, ker se smatra kralja za edino primerno osebo, sposobno, da vzdrži red in mir v deželi.

Grški princ na dopustu.

ATENE, 7. Uradni list je danes predpoludne objavil dekret, s katerim je princu Kristofu za potovanje v Nemčijo dovoljen trileten, princu Juriju, sinu prestolonaslednika pa dveleten dopust, da dovrši svoje študije v Nemčiji. Dekreta, s katerima sta prestolonaslednik in princ Nikolaj stavljeni v disponibiliteto, sta že podpisana in bosta jutri objavljena v uradnem listu.

Severni tečaj odkrit.

Tudi Peary je došel na severni pol.

NEW-YORK, 6. Na podlagi neke brzogajke, ki jo je poslal Peary iz Indian Harboura čez Kap Ray na „New York Times“, je on dosegel 6. aprila severni pol.

PARIZ, 6. V neki direktno na „Agence Havas“, poslani kabelski brzogajki potrjuje Peary, da je razvil na severnem polu ameriškanstvo zastavo.

KOPENHAGEN, 7. Časopis „Politiken“ je dal včeraj souper, katerega so se vdeležili

dr. Cook in časniki, ki se nahajajo sedaj v Kopenhagenu. Ko so dr. Cooka obvestili o najnovejši brzogajki, je ta izjavil, da on ne more odločiti, če je brzogajka iz Kap Raya, ali ne, a če je to res, ga le veseli. Peary bi bil v tem slučaju došel na severni tečaj po povsem drugi poti. Pa je dovolj časti za obeh.

KOPENHAGEN, 7. „National Tidende“ piše v svojem jutranjem izdanju, da je dr. Cook izjavil na neko vprašanje, da smatra za zelo verjetno, da je Peary odposlal brzogajko sam. V tem slučaju je bil Peary gotovo tudi res na severnem tečaju, da bi bila brzogajka ponarejena, akero ni verjetno. Na Labradorju je brezicna brzogajna postaja in Pearyja poznajo tam prav dobro. Bilo bi torej zelo težko, da bi ne kdo drugi izdal za Pearyja in odpošiljal v njegovem imenu brzogajke. Dr. Cook da si lahko misli, da se je Peary povrnil po tej poti. Z letnim časom se cela zadeva tudi ujeva. Cooku se nikakor ne vidi čudno, da ni odkril o Pearyevi ekspediciji nikake sledi, ker na eni strani je bi on pozneje na tečaju, a na drugi strani se v arktičnih pokrajinah na sreča tako lahko. Slednjič izraža dr. Cook svoje odkrite veselje, da se je Pearyju posrežilo doseči cilj, za katerim je hrepenel toliko let.

ST. JOHN, 6. Od kapitana Bartleta, ki se nahaja na Pes ryjeri ladiji „Roosevelt“ na vožnji v Chateau-Bai (Labrador), je došlo poročilo, da ni došlo Peary nikako sled o dru. Cooku.

Dr. Cook se je vdeleževal prvotno kot zbiratelj skupno o Pearyevi ekspediciji na severni tečaj. Pozneje se je dr. Cook ločil od Pearyja, ter nadaljeval svojo pot sam. Sedaj pravita o obeh, da sta našla severni tečaj.

Še enkrat: izgled Ljubljane.

V svoji nenadkritivni sciatistični logiki ne bi nam hotel „Piccolo“ dckazati nič manje, nego da tudi ljubljanski župan Hriber dokazuje „Il buon diritto di Trieste“ — v našem šolskem vprašanju namreč.

Prekrižajte se poprej z levo, pak z desno roko, pa prečitajte včerajšnji uvodnik „Piccola“!

Župan Hriber je namreč glede trditve v „Piccolu“, da v Ljubljani vlada vzdržuje nemške šole, doposlal temu listu ta-le popravek:

„Ni res, da v Ljubljani država na isti način, kakor v Trstu, vzdržuje za prebivalce nemške narodnosti gotovo število nemških šol ali pa mešanih s slovenskimi in nemškimi paralelkami. Res pa je, da občina ljubljanska vzdržuje vse ljudske šole v Ljubljani, toliko za Slovence kolikor za Nemce. Za te poslednje eno čisto nemško deško ljudsko šolo in eno čisto nemško dekliško, vsako s 5 razredi.

Vrhu tega je res, da občina ljubljanska vzdržuje tudi za okolice, v kolikor pripada k pomerju mesta, posebno ljudsko šolo.

Korčno ni res, da je bil moj poziv naslovljen na vse stariše sploh, marveč je res, da sem ta poziv naslovil samo do starišev slovenskih otrok.

I. Hriber.

„Piccolu“ je prišel ta popravek v najneprimernejem trenutku, ker je ravno sedaj sezona šolskega vprašanja, ko so začeli v Italiji resno vpraševati branitelje italijanstva Trata:

vite eksistence človeške, o katerih človek ugiba, kako se morejo preživljati s tem opravičom. Prihajali so k vsaki mizi, ponujali vsakemu posamičniku svoje blago, a redno jih je vsakdo zavrnil z nevrnim pogledom, ali migljajem roke; le tuptam je kdo kaj izbral in kupil.

Stari gospod je dal vsakemu fantu in vsaki babnici krajcar, ne da bi kaj kupil; zrl jim je pri tem radovedno v oči in ko so odhajali, se je smehljaj in gledal za njimi. Potem je obrnil glavo, pihnil bele oblčke dima in gledal enemu igralcev v karte; tuptam mu je dal kak svet in se razveselil nad vsako dobljeno partijo. Igralec je govoril z njim zelo spoštljivo, nazival ga „gospod svetnik“ in vpletal ta naslov v vsak stavek.

Tuptam se je oglašalo v sobi zategnjeno hreščanje in brenčanje. Majhno dekle je hodilo okoli miz in ponujalo ono neumnost, katere celi ducati vreče in škripajo na praških ljudskih slavnostih, na nuseleki loki in Bubenču in na vseh sejmihi na deželi. To je nekaj majhen bobenček, na enem koncu odprt, na drugem pokrit z močnim papirjem ali kozo, ter se vrti na vrhici okoli drobne palice.

Dekle se je ustavilo pri naši mizi. Zavreščalo mi je s svojim instrumentom tesno na uho in mi zrla nepremično v oči. Pogled sem jej v obraz in obšel me je nekaj

„kaj je prav za prav vzrok trdoglavi opoziciji Slovencev proti italijanski univerzi v Trstu? Je-li so opravilene njihove tožbe radi krivice, ki jim jo delajo Italijani na šolskem polju v Trstu in v Primorju sploh?“

Ker je šolsko vprašanje v Trstu zadobilo toliko publiciteto, umejemo jako dobro zadrego, v kateri se nahaja glasilo „politikov intranigence“. Zato je to glasilo napisalo dolg komentar k Hribarjevi retifiki, v katerem trdi, da v tem „odvisnem popravku“ ni bilo Hribarju toliko do tega, da popravi kake „irrelevantne netočnosti“ v „Piccolu“ ekspoziciji, marveč mu je do tega: „da postavi pred oči neko namišljeno protislovje med postopanjem slovenskega municipija v Ljubljani na šolskem polju nasproti nemški manjšini, in postopanjem italijanskega municipija v Trstu nasproti slovenski manjšini v tem mestu!“

In potem sciatizira „Piccolo“, da Nemci v Ljubljani imajo pravico do svoje šole, ker njihova manjšina da ima v kulturi in prosvetljenem in ekonomskem življenju Ljubljane „ben altro diritto d'indigenato“, nego ga ima slovenska manjšina v mestu Trstu samem.

„Piccolo“ se torej postavlja na svoje staro stališče diferenciacije mesta in okolice. V Ljubljani so — po „Piccolu“ — Nemci močna manjšina v mestu; Slovenci v Trstu pa imajo svoje pravice samo v okolici, dočim so se v mestu še le v zadnji čas umetno infiltrirali ter niso naravni faktorji kulturnega in ekonomskega življenja — marveč elementi disgregacije in zapreke v normalnem življenju prarodnega (italijanskega) prebivalstva.

Drugi veliki in istotako stari argument „Piccola“ proti našim šolam je trditve, da nam sami državni zakoni ne pripoznavajo pravice do šole v mestu.

Ne moremo se spominjati, koliko let — kamoli, kolikokrat smo dosegali z argumenti pobijali in pobili te scifzme italijanskih novin in njihovih inspiratorjev?

„Piccola“ in njegovim gospodarjem odgovarjamo tudi danes samo to le:

1. To je zadnje leto, ko smete na temelju „statistik“ odrekat našemu narodu v Trstu potrebnih šol, kajti naš narod je ob par prilikah na političnem polju nepobito dckazal, da on ni v Trstu le nematna in brezpravna manjšina. Pa celo tudi po dckazanih statistikah morejo dokazati Slovenci v Trstu svojo pravico do lastnih šol.

2. Tendenciozna neresnica je, da je državni zakon proti našim zahtevam in da je tudi upravno sodišče te naše zahteve spoznalo neopravičeni. Nasprotno je res. S tem, da „Piccolo“ poseže po direktni laži, je stigmatiziran on in sramotna stvar, ki jo brani! Resnica je, da sta namestništvo in ministerstvo svojedobno odbila naše prošnje, ali resnica je tudi ta, da je upravno sodišče razveljavilo te odloke kakor pravne pomoče. Namestništvo in ministerstvo sta izrekla neugodno za Slovence, kar sta se držale le suhe besede zakona. Upravno sodišče pa je spoznalo, da treba uvaževati tudi fiktivne vsakdanje potrebe! Tako čaka definitivno rešenje našega šolskega vprašanja še na zadnje razodbo. In ta ne more biti neugodna za nas na podlagi gori citirane razsode upravnega sodišča, kajti veljavnega dokaza o potrebi slovenskih šol v Trstu ne more dati ničesar nego ga dajajo naše sijajne politične afirmacije in ga podaja ekzistencija 20 razredov naših slovenskih privatnih šol v Trstu!

poseben čut. Imela je temne, samozavestne oči, z nekako nesramnim izrazom, opominajočim na nekako prikazen iz polsveta — take oči nahajamo le tuptam pri desetletnih otrocih, ali vedno presenečajo in vznemljajo v nas začudenje. Tudi obraz dekličin ni imel onega, bi rekel, neprijetnega izraza otroške ne dobe; to glavo bi smatral človek za glavo osemnajstletnega dekleta. Polt njena je bila kakor skoro pri vseh praških otrocih bede: nenaravno zarjavela; lasje je imela rutanjava, v sredi razčesana; na glavi pisano katicjo. Bila je boss, nje krilo in jopica sta bila iz priproste, kriččega blaga, tuptam že razstrgana; v roki je nosila prazen košek.

Pogled teh prekanjenih čudovitih oči mi je bil skoro neprijeten.

„Ali prodajš to?“ sem jo vprašal in pokazal na ragljo.

„Da, ali nihče neče kupiti tega,“ je odgovorila in se smejala nasmehom, ki je izbornu pristojal izrazu teh oči.

Dal sem jej krajcar. Zahvalila se ni in šla naprej k staremu gospodu, katerega se ni opazila.

Sedaj je pogledala nanj in čudovito radosten blisk jej je žvigil iz oči. Zavrtela mu je ragljo na uho z vso močjo, dokler ni eden igralcev zakričal razjarjeno: Molči, ciganka!

(Pride še.)

Gracijozen je „Piccolo“ z ono svojo o „artificijalno infiltraciji“ Slovencev v Trstu. Od kje pa „infiltracija“ — prosimo?! Mi da nismo avtohtono prebivalstvo, ko obstoji vendar kontinuiteta med slovenskim prebivalstvom v mestu in okolici in ko vendar naše mesto stoji na ozemlju, ki je bilo nekdanje izključno slovenska last!! Slovensko prebivalstvo mesta tržaškega se množi po naravnih zakonih. Obdano je od samega slovenskega ozemlja, ki je od pamtiveka po naravi nakazano na tržaško dolino in je ta poslednja torej od pamtiveka infiltrirana našim elementom. Pa kakov absurd, kakov nesmisel je to, kar bi hotel „Piccolo“: da bi bili namreč v eni in isti občini pripadniki ene in iste narodnosti (slovenske) v enem delu avtohtoni, v drugem pa le priseljenci!! S takim diferenciranjem morejo prihajati le ljudje, ki so jih argumenti pritiskali od zid in si ne morejo pomagati iz zagate!

Slovinci so v Trstu avtohtono prebivalstvo, dočim so Nemci v Ljubljani v restnici le priseljenci, ali pa degenerirani — Slovenci!!

Paralela „Piccolova“ med Ljubljano in Trstom je torej totalno ponarejena in Trst nima v Ljubljani prav kaj posnemati razun jednega izgleda, ki ga hočemo nižje doli označiti. Najmanj pa ima posnemati intrinzično ljubljanskega občinskega zastopa! Saj ravno v tem pogledu ima tržaški municijij neoporečen — rekord! Če pa vendar ne vsepa, ni vzrok temu v pomanjkanju odločnosti, ampak v dejstvu, da je narava protinjemul!

Ljubljanska slovenska večina ni nikdar mislila na to, da bi z zvijačo ali silo vabila neslovenske otroke v slovenske šole. A kaj delate vi v Trstu — to je znano in sramotno za vas! Že leta in leta prakticirate uprav sramoten ter nemoralen lov na slovenske otroke z raznimi „darili“, katerimi premamljate siromašne slovenske starše. Po okolici imate tudi italijanske šole, a povejte nam — če morete — le en slučaj, ko bi se bilo na takor perfiden in sramoten način zvalilo le enega italijanskega otroka iz italijanske v slovenske šole!!!

Le potrpite — vi fabrikanti naših odpadnikov! Prinesemo vam lahko tudi imena slovenskih nezavednih očetov, ki so vam že kaparirali svojo deco! In potem se povraemo k toli milemu vam vprašanju: Trst je jedno, okolica pa drugo!

Da zaključimo: Vi nimate, da bi v čem posnemali Ljubljano in njenega župana, (ker ste se se svojo paralelo le neznanski — blamirali) razun v tem: da daste slovenski manjšini v Trstu šole, kakor jih Ljubljana daje svoji nemški manjšini!!

K češko-nemškimi sporazumnimi konferencami.

Kakor vse kaže, da vse, v tako velikem štilu po Bienenrthu zasnovana akcija za češko-nemški sporazum v vodo; a če ne dosežejo sporazuma za delovanje češkega delničnega zbora, je izključeno že v naprej tudi vsako delovanje državnega zbora. A glavna ovira sporazuma je Bienenrth sam. On naj bi izvajal konsekvence iz položaja, ki je nastal valed njegove nasprotosti in nezmožnosti za vladanje, pa se razčisti razmere same ob sebi.

Baron Bienenrth akcije sporazumne konferenc, a pri tem pozablja popolnoma, da je glavna ovira za sporazumljenje — on sam.

Združenje obeh maloruskih frakcij.

Minoli ponedeljek so imeli Malorusi obeh strank v Lvovu posredovanje, na katerem so sklenili, da izvolijo izvrševalni odbor galicijskih Malorusov. Sklenili so dalje, da se oživotvori organizacija, ki bo obsegala tudi bukovinske Maloruse.

Srbski konzulati v Bosni.

Srbska vlada je dobila v Dunaju sporožilo, da je vprašanje putnih konzulatov v Bosni, ki bi bili izključno trgovaškega značaja, v principu rešeno. Z Dunaja zatrjuje srbski vladi, da bi bilo dovoljeno tudi Srbiji, da si v nekaterih mestih Bosne in Hercegovine otvori svoje trgovaške konzulate.

Ironija ustavnosti.

Rauch-Frankova vlada je prepovedala tudi skupščino, ki jo je za danes sklical v Zagrebu posl. dr. Šurmin.

Dr. Šurmin je namreč hotel govoriti na skupščini o „Ustavni pravici državljanov v današnji Hrvatski“ in o predložitvi mestnih volitev v Zagrebu. Ta dnevni red se je pa videl Rauchovi vladi nevaran, „da bi se moglo razdražiti narod“ in Rauch-Frank — ta plemenita dvojica — sta skupščino jednostavno prepovedala.

Kako dolgo bodo na Dunaju še trpeli to pohujšanje?! Ali se nič ne zavedajo, da tudi na njih pada odgovornost za ta zločinstva sedanjih zbesnelih mogotcev v Hrvatski?!!

Junaštvo militarizma v Zagrebu.

Ker je Zagreb itak nekaka davata dežela, ki nas ne more z ničemer več začuditi, se omejamo na golo pripovedovanje sledečega slučaja:

V ponedeljek rano, okoli 3. ure v jutro, je sedel v zagrebški kavarni „Corso“ z neko-

liko prijatelj pravnik Mainkass. Eden od Mainkassovih prijateljev se je nekaj sporekel z nekim mladim civilistom, ki je sedel pri sosedaži mizi, a Mainkass se je dvignil, da se zavzame za svojega prijatelja. Protivnik — oficir grč Draganic v civilni obleki — je stopil proti Mainkassu in ga vprašal po nemški:

„Wer sind Sie?“

„Mainkass bin ich“ — je rekel pravnik.

„Was ist Mainkass?“

Na to je prišlo do prepira; Mainkass je uporabil primerno oistro besedo, a oficir se je razjutil in velel:

„Warten Sie mich nur 5 Minuten!“

„Zu Diensten“ — je odgovoril pravnik.

Ker je minulo več časa, ne da bi se bil oficir povrnil, je Mainkass odšel; ko je pozneje šel zapet mimo kavarne, je zazrl notri grofa Dragovića v oficirski monturi. Mainkass je vstopil. Častnik pa je meni nič — tebi nič, potegnil oistro sabljo ter začel neusmiljeno sekati po ubogemu pravniku, katerega je ranil na glavi, mu odsekal eno uho in kazalec desne roke. Rane Mainkassa so nevarne.

V ponedeljek, ob 11. uri predpoludne, je imel ta dogodek svoj žalostni finale. V isto kavarno „Corso“ je prišel ob tej uri dr. Reberski te se približal častniku Dragoviću, z vprašanjem, jeli on tisti, ki je ranil Mainkassa? Dragović pa je takoj potegnil sabljo (saj je grof!) ali dr. Reberski ga je grozno pljusnil po obrazu in mu odvzel sabljo. Dva druga oficirja prijatelja Dragovića, sta prikočila in sta s sabljama navlila na Reberskega, ki se je junaški branil, držeč v levi roki stolicu, v desni pa oistro sabljo. Eden oficirjev je ranil Reberskega na glavi in roki, ali ranjenec je na to kar podivjal. Oficirji so morali pobegniti v stranišče in s sobo za telefon. Dr. Reberski je potem sam šel v bolnišnico, da mu obvežejo lahke rane. V isto bolnišnico je prišel tudi eden oficirjev s porezanimi žilami na desni roki.

Bolgarska nezadovoljnost z mladoturškim režimom.

Makedonski Bolgari so imeli te dni v Bitolju tabor, na katerem so posebno oistro žigosali mladoturški režim, ki da je ustavnosti le v zasmeh, kakor dokazuje to reakcionarni zakon o šolah in verskih občinah. Odposlana je bila tudi v tem smislu protestna brozjavka na velikega vezirja in predsedništvo parlamenta.

Dnevne vesti.

Odlikovanje. — Cesar je bivšemu županu tržaškemu dr. Scipionu vit. Sandrinelli-ju podelil komturni križec Fran Josipovega reda z zvezdo.

Potrditev župana. Cesar je odlokom od 1. t. m. potrdil izvolitev dr. Alfonza Valerio županom tržaškim.

Himen. Danes se poroči gosp. Rudolf Dubčnik, vrl narodnjak in pevec št. Jakobke Čitalnice z g. o. Katjušo Požar. Bilo srečno!

Podlost italijanske žurnalistike. „Independent“ piše, da je glasilo tukajšnega slovenskega političnega društva pisalo sledeče: „Trst je trgovaško in industrijsko mesto: mi Slovani, ki smo mu na ramenih upademo doli, „bomo“ trgovali, „bomo“ veleobtrovali, „bomo“ kupčevali, a Italijani — če ostane še kateri — bodo opravljali posle...“ fakinov. Istra ima na obali nekaj mest z italijanskimi imeni, a tam ni nikake trgovine, nikake obrtnije; mi napravimo eno in drugo in dotična mesta postanejo slovenska, a če ostanejo nekateri Italijani, bodo osili.“

Mi pa vprašamo svoje čitatelje: kdaj in kje smo pisali tako, kakor je zgoraj citirano?!!

To je naravno lopovski in brezmejno podel način pisa, ki nima drugega namena, nego hujskati Italijane proti Slovincem.

Ko bi pisali mi na tako infamno hujskajoč način, kakor je to storil „Independent“ z gori omenjenim člankom, bi nas državno pravništvo gotovo zaplenilo; ali tako nizko se ne bomo mi spuščali nikdar da si — ali bolje rečeno: ravno zato ne, ker nismo oblikani od 2000-letne kulture!!

Ker so mu zmanjkali dokazi, se je „neodrešeno“ spustil na naš jezik; pripoveduje namreč svojim neodrešenim bratom, da je našel njegov tolmáč v nekem slovenskem članku 75% italijanskih, oziroma drugih tujih besedi! V dokaz navaja kakih 30 besedi, ki so sploh v rabi vseh jezikov, toliko pri Nemcih, kolikor Italijanih, Francozih in Angležih.

Mi opozarjamo sbesneleže pri „Independentu“ samo na to, da imamo za vse izraze, ki jih je on tam navedel, tudi lepih, pristno slovenskih! Če pa rabimo tudi one mednarodne izraze, delamo to enostavno zato, ker so se že splošno vdomečili v vseh jezikih. Mi pač nismo taki fanatiki, da bi se zapirali v kitajskim zidom, kakor bi hotel „Independent“ zapreti svoje italijanstvo na — trblih nogah.

Surovosti vojakov. — „Slov. Narod“ je moral odpreti kar stalno rubriko o surovostih, pretepkih in žaljenjih domačega prebivalstva, ki jih počenjajo sedaj vojaki, izlasti pa oni polka št. 27., žalostno znani po tragičnih dogodkih na ljubljanskih ulicah v septembra lanskega leta. Pozivom, da više oblasti store

enkrat energično konec tem surovostim, nasiljem, pretepom in brutaliziranju istega prebivalstva, ki mora prenašati itak velike žrtve v vojaške svrhe — se pridružujemo tudi mi z vsem opravičenim gortčenjem.

O alidem slučaju vojaške surovosti poročajo nam iz Vipave:

Čujte, kako postopajo povodom sedanjih orožnih vaj nekateri nemški častniki nasproti našim siromašnim kmetom.

Dne 27. avgusta so bili najeti kmetje za prekladanje in prevažanje vojaškega transporta.

Ker pa so se ravno isti kmetje in vozniki par dni poprej čutili neopravičeno oškodovane zbog preoblegla nakladanja, so zahtevali, da se morajo njihovi vozovi stahitati, ker je cesta iz Vipave na Razdrto jako slaba.

Županstvo vipavsko je tudi privolilo v to. Ko so bili vozniki jutraj pripravljeni za odhod, je eden voznikov v smislu rečenega dogovora zapeljal svoj težki voz na tehtnico, zahteraje, da se njegov voz tehta. Kajti le tako bo mogel presoditi, bodo li njegovi konji — mogli zmagovati naloženo težo.

V tem pa je pridiral poveljnik transporta, (nekki nadporočnik 7. lovskega bataljona, zgrabil arditu konja za udi ter ju potegnil od tehtnice proč. Ker pa je voznik še enkrat lepo zaprosil, naj se njegov voz tehta, je častnik na to uljudno in opravičeno prošnjo odgovoril s tem, da je začel žugati s potegnemo sabljo proti voznikom in jih je neusmiljeno in preklinjevalje — zagjnal naprej.

Take surovosti so torej v plečilo našemu ubogemu ljudstvu za vse neizmerne žrtve, ki jih zahteva od njega c. in kr. voljaka!! — Tako postopanje pa mora ogrčati tudi se stališča človeške civilizacije. Častitamo nemškemu „edelvorku“ na tacih sinovih! Če jim dopušta to njihova „voraaleuchtende Kultur“ — naj le bodo ponosni na tako početje! Više vojaške oblasti pa opozarjamo, da si neš ljudstvo po takih dogodkih ustvarja svojo sodbu, iz katere bi utegnile kedaj navstati tem oblastim sicer neljubé, ali povsem logčne posledice.

Obletnica. V petek 10. t. m. bo ob 9. uri zjutraj v baziliki sv. Jušta slovesna obletnica za pok. cesarico Elizabeto.

Vpisovanje šolskih otrok na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu, ul. Giuliani št. 46, in v ul. Acquedotto št. 22, se bo vršilo dne 15. in 16. septembra t. l. od 9.—12. ure dop.

Otroci naj pridelo v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov ter naj prinesejo s seboj kratni list, spričevalo o cepljenju kozic in zdravih očeh; iz drugih šol prišedši, pa zadnje šolsko izveštje.

Vodstvo šole.

Na dekliškem l'ceju šolskih sester v ulici P. Basenghi je 14., 15. in 16. vpisovanje, 17. in 18. septembra pa sprejemni izpiti.

Na c. in kr. visoki šoli za živinozdravništvo na Dunaju ima se podeliti devet državnih štipendijev v letnem znesku po šeststo (600) kron, kateri so namenjeni za civilne slušatelje štiri letnega tečaja na visoki živinozdravniški šoli in katere podeli c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje sporazumno s c. kr. poljedelskim ministerstvom in sicer dva s 1. oktobrom 1909 in sedem s 1. januarjem 1. 1910

Uživanje teh štipendijev, ki se isplačujejo v mesečnih obrokih, je odvisno od lepega vedenja in pridnega učenja (v letnikih brez obilgatornih izpitov je treba iz najmanj dveh predmetov kolokvirati); usadljnje uživanje štipendijev mora se podaljšati po dovršenem četrem tečaju še za tri meseca v svrhu pozitivne strogih izpitov.

Prosilci za te štipendije naj vlože svoje prošnje pri rektoratu c. in kr. živinozdravniške šole na Dunaju najpozneje do 30. oktobra t. l. priloživši jim kratni (rojstni) list, spričevalo avstrijskega državljanstva, spričevalo o cepljenju kozic, ubožni list, uradno zdravniško spričevalo glede sposobnosti za vojaško službo, potem zrelostno spričevalo (maturitetno) odnosno spričevalo iz živinozdravniške šole, če kompetent že isto pohaja.

Na c. kr. pripravnišči srednjih šol v Trstu (ul. S. Francesco št. 25. II nad) se boče vpisovalo sledeče dni:

V torek dne 14. sept. od 9.—12 ure dop. v I. letnik.

Učenci, ki se žele vpisati, se morajo oglašati v spremstvu rditeljev ali njih namestnikov s kratnim listom, zadnjim šolskim spričevalom II. ozir III. razr. ljudske šole, s spričevalom o cepljenju kozic in z izkazom, da so zdravih oči.

Učencem, ki so bili že lanske leto na zavodu in prestopajo v II. letnik, se je javiti pri vodstvu v sredo dne 15. sept. in sicer La razr. od 9.—10 ure in I. b. razr. od 10.—11 ure dop. Donesti je zadnje letno spričevalo. Opozarja se, da se v II letnik ne bo vsprejemalo na novo vstopivših učencev, istakato se ne bo oziralo na prepozne prijave.

Vodstvo.

Nevročljive pošiljke. — C. k. poštno in brajovno ravnanstvo nam je doposlalo seznam priporočenih in navadnih pošiljatev, ki so bile v mesecu avgustu v oddelku za nevročljive pošiljke v

Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelji neznan. Ta seznam je priobčen v tukajšnjem uradnem listu v polnem obsegu.

Prva jugoslovanska kolesarska dirka. — Dne 26. septembra t. l. se vrši — kakor že javljeno — mej Ljubljano in Opčino prva jugoslovanska kolesarska dirka, katere se aktivno vdeležo ne le kolesarji iz slovenskih pokrajin temveč tudi oni iz Hrvatske, Dalmacije in celo iz Srbije, skupno kakih 300 na število.

Popoludne itega dne se vrši pri sv. Ivanu na čast zunanjim gostom narodna veselica, na katerej bodo sodelovala razna pevaka in druga društva in ob kateri priliki se po redu razdele darila oziroma odlikovanja onim dirkačem, kateri dosežejo prvi določeni cilj.

Opozarjamo že danes tržaško slovensko občinstvo, da prihi omenjena dne v obilem številu posebno na popoludansko slavnost te prve narodne dirke k sv. Ivanu. — Obradamo se tudi na razna narodna društva na tržaškem ozemlju, naj bi istega dne kolikor mogoče ne prirejala svojih zabav.

Kdor le more naj ne zamudi priti na kolesarsko slavnost k sv. Ivanu dne 26. t. m.

Za prvo jugoslovansko dirko je došel slavnostnemu odboru krasen moder avilen trak z napisom „Balkan“. To je dar gosp. Lovra Gradnika za dirkača (trž. kol. dr. „Balkan“ ki prida drugi (izmed členov) na cilj. Hvala darovalcu.

Nadaljna darova za to dirko vsprejema g. Celestin Sirk, ul. Carradori 10, latna pisarna. — V večerajšnji objavi posebnih nagrad za prvo jugoslovansko dirko smo pomotoma sporočili, da je trak v narodnih barvah v Sežani dar tamkajšnjih gospic. Popravljamo, da je ta trak dar gospic Amforij iz Sežane katerima izrekamo priščno zahvalo.

Odbor T. k. d. Balkan.

Palača pomorske vlade izginja, da naredi prostor novemu velikemu poslopju, za velik moderni hotel. Uradi pomorske vlade so se že preselili v palačo Carciotti, a pristaniško poglavarstvo se preseli za par dni v staro pomorsko kasarno na — Campo Marzio.

V novi palači, bo kakor znano, na enem krilu velik hotel, na drugem pa uradi pomorske vlade. Za pristaniško poglavarstvo se seveda posebno poslopje na pomolu sv. Tereze.

Pozor — slovenski gostilničarji! Naproseni ste nujno, da pridete v četrtak ob 3. uri popoldne na posvetovanje v gostilno „Viole“. Posvetovati se bo o jako važnih stvarih in med drugim tudi o bodočih volitvah vodstva zadruga. Prosimo torej še enkrat.

Za spopolnitev parobrodarskih zvez med Trstom in Istro. Istrski odbor glasoval je v eni zadnjih svojih sej enoglasno za predlog, s katerim se prosi vlado priči, da bi povečala podporo parobrodarski družbi Istra-Trst, da bi zamogla spopolniti svoje svezve primerno sedanjí potrebi prometa; drugič, da se provizorao — dokler se ne reši vprašanje ad 1) — vzdrži tuji za jeven in zimo brza proga Trst-Pula, ki je bila odločena samo za spomlad in leto.

Istrski deželni odbor je zaprosil naš magistrat in trgovaško zbornico, da bi priporečala ta predlog na osrednji vladi.

Upati je, da vlada pride nasproti tej opravičeni želji istrskega dež. odbora.

Iz Treblju. V št. 224 cenj. lista „Edinost“ citira neki dopisnik odbor „Gospodarskega društva“, posebno pa predsednika, in skuša otemniti pred javnostjo njiju ugled, češ, da se ne zavedata dolžnosti do svojega naroda.

Ce ravno se strinjamo z mnenjem g. dopisnika glede nadpisa, vendar ne odobrujemo njegovega dopisa, ker je prišel — prepozno. Da ne bi pa javnost vendar mislila, da je omenjeni dopis odstranil spodaji (italijanski) napis, konstatujemo le, da je bilo že dne 15. avgusta pismeno pogojeno s slikarskim mojstrom I. C. la sicer pogodba, katere se je napravila dne 15. 8. za napravo samoslovenskega napisa, a odbor je v seji dne 24. 8. sklenil, da se napravi tak napis, oziroma je odobril oni dogovor. Zapisniki odborovih sej so na razpolago v dokaz. — Toliko v odgovor dopisniku.

Odbor.

Veselica v Lonjerju. — Danes nam je sporočiti novo vest: prijavila so svojo udeležbo tudi brataška društva iz bližnje okolice: Pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice, „Zvonimir“ iz Rucola in pevski odsek Vrdejskega „Sokola“. Pevska slavnost v Lonjerju se torej, kakor se kaže, razširi v lepo narodno slavnost. To pa s posebnim ozirom na to, da tvorijo tretjo točko programa: govor gosp. akademika Karla Ferluga k otvoritvi ljudske knjižnice po akad. fer. društvu „Balkan“. Zavedni Lonjerjci se pač vedno ravnojo po geslu: vedno naprej! Ker vedo da v napredku je moč. Podpirajmo torej naše napredka-željno ljudstvo in obiščimo zavedne Lonjerce!

Sokolski odsek v Rojanu je uvedel tudi telovadbo moškega in ženskega naraščaja, ki se pa prične s šolskim letom t. j. okrog 16. t. m. Radi nabave potrebnege telovadnega orodja pa je potrebno, da se ve že v naprej, koliko naraščaja namerava posecati telovadbo. Stariši, ki hočejo pošiljati svoje otroke k telovadbi, naj naznanijo to s dopisnico odseku ali pa predsedniku odseka.

Najdena pisca. V nedeljo 5. t. m. je Jožef Kavčič čuvaj v Sv. Antonu nad Ko-

prom (Turki 54.), vlovil neko lovsko psico, ki se je najbrže zgubila in ni vedela kam. Gospodar naj pride ponjo.

Tržaška mala kronika.

Zdravniška postaja nujno klicana v pomoč za — psička. Tega nam čitatelji ne bodo morda verjeli; pa je vendarle res. Velik del publike ne pozna pomena takega humanitarnega zavoda, kakršen je zdravniška postaja, in zato je neverjetno za kake malenkosti zahtevajo ljudje njeno pomoč, če koga boli makar trebuh, hajd! kliči zdravniško postajo.

To pa je skrajno anti-socialno, ker zaposluje zdravnika, ki bi med tem moral priskočiti v pomoč v kakem zares nujnem slučaju, ko znači zamudo par trenutkov večkrat smrt. Taki slučajji so neizogibni na cesti, na delu, hipne slabosti, samomori in enako. Včerajšnji slučaj pa je seveda naravnost klasičen primer, kako se zlorablja zdravniško postajo.

Včeraj ob 12.30 je redar policijskega komisarijata v ul. L. Ricci telefonično poklical zdravniško postajo, češ, da je neka ženska hipno obbolela na javni cesti. Zdravnik dr. Quastalla se je takoj podal na lice mesta, da bi pomagal, — a ni mogel verjeti svojim očem!

Našel je žensko, ki je masirala psička, kateri je bil padel z okna. In za to je poklicala zdravniško postajo!! Telefonično in nujno! Pa je še zato alarmirala policijski komisariat. In vse za pra!

Ta ženska, ki si je zaslužila nesmrtnost, se imenuje Ana Lutznica, žena krojača Hermann, stanovalca v II. nad. hiše št. 85 na Acquedotto.

Samomor. Tesar Josip Lavrentič, star 42 let iz Trsta, je bil pred časom sprejet v morišnico pri Sr. Ivanu, in sicer v oddelku „za mirne“.

Včeraj zjutraj, ne da bi kdo kaj slutil o njegovi nakani, je tedaj, ko je šel po stopnicah v obdvalnico, nenkrat skočil čez ograjo stopnišča in padel osem metrov globoko, kjer je obležal z razbito drobinjo. Vse se je zgodilo z tako hitrostjo, da stražnik, ki je bil nedaleč od njega, ga ni mogel ujeti. Po sodnem ogledu so truplo spravili v mrtvašnico pri sv. Justu.

Štirje ranjeni radi izbruha mine. Včeraj popoldne so radi poprave ceste v Momjanu pri Buah dali izbruhati mine. Počila pa je pred časom, vsled česa so bili štirje ljudje precej znatno ranjeni. Spravili so jih v takojšnjo bolnišnico.

Težka neizgoda na delu. Fran Manlio, 44-leten zidar, uslužben pri trdnici Weiss, je predvčeraj, popoldne padel z višine 4 metrov. Strl se mu je zatičnik. — V težkem stanju se ga spravili v bolnišnico.

Gospa padla v morje in rešena. Ko se je predsončjejem Lloydov parnik „Elektra“ na pomolu Sanità pripravil na odhod v Benetke je nek gospa, ki je hotela odpotovati, spodenila po mostu in strbunknila v morje. — Eden izmed parnikovega moštva, Rudolf Miškovič, jo je rešil in spravil na krov. Gospa ni hotela povedati za ime.

Čin mularije. — Včeraj ob 1.30 ponoči so nekateri neznan paglavci našli veliko zabavo v tem, da so zažgali kupček cunj, najhujših se v vozu zadruge postrežnikov na trgu Tommaseo. Natakali bližnje kavarne je ugasil ogenj. Voz je bil poškodovan.

Splašen konj in posledice. Včeraj zjutraj je 17-letni Arsenio Zabuković vodil voz, h kateremu je bil napečen konj. Radi neznanega vzroka se je v ul. Petrarca konj splašil in začel je dirjati po ulici Petrarca. Zabuković je bil brez moči, ker zavora ni delovala. Na vogalu ul. Acque je trčil z vozom trdnice Brod & Co. ki je bil naložen s pohištvom. Isto je bilo poškodovano za 50 K. Slednjic je redar ustavil splešnega konja.

Rabuka med bratoma. Predsončjejem ob 1. uri se je Rudolf Učič iz Prvačine star 30 let, ki je bil nekoliko vinjen, v svojem stanovanju skregal s svojim bratom Andrejem, starim 45 let, in ga ranil na glavi. Ranjenec je bil zavljen na policiji.

Umrl. Hlevar Martin Kocmur (ne Kotzmann), ki je med spanjem padel z zida med ul. Fabio Severo in ul. Tesa in si pri tem strl zatičnik, je včeraj opoldne umrl v bolnišnici.

Neizgoda na delu. — Včeraj ob 2. pop. je vpojenec Jakob Comel, star 60 let, stanujoč v ul. Sette Fontane št. 13. I, ko se je podajal na stranišče, po hipni slabosti padel brbotoma na tla in bil je takoj mrtev. Truplo je ostalo doma.

Loterijske številke, izrečane dne 7. septembra:

Brno	39	70	50	71	41
Imenost	44	28	73	22	41

Koledar in vreme. — Danes: Rojstvo Marije (Mali Šmaren). — Jutri: Kotbini-jan šk.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23.° C. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Lepo, večnoma jasno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina. V začetku lepo, potem motno.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi, kakor je bilo že naznanjeno, v nedeljo 12. t. m. jako zanimivo veselico v pro-

stori „Narodnega doma“. Na vspehdu je petje, godba in dve igri. Iz posebne prijaznosti sodelujeta dve Tržačanom dobroznani moči in sicer g. g. Angela Jan in gosp. Mikuletič, član „Dramatičnega društva“ v Trstu. — Upati je torej na obilno udeležbo.

Zaklad. Kakor že objavljeno uprizori Št. Jakobška Čitalnica to najnovejšo slov. nar. igro v nedeljo 19. t. m. v dvorani „Narod. doma“ pri sv. Ivanu. Po predstavi se bo vršil ples.

Glazbena šola Št. Jakobške Čitalnice prične z dnem 1. oktobra. — Upisovanje se vrši vsaki večer od 8—9 ure v Čitalnici (Campo S. Giacomo 5 I). Upisnine za vse instrumente 1 Kr. Natančnejše podatke glede učnine, učiteljev i. t. d. podamo v prihodnjih dneh.

Darovi.

Za sokolsko orodje Sokola v Rojano nabralo se je v veseli družbi v gostilni „Rojanskega konsumnega društva K 2.20.

— Iz posebne prijaznosti je nabrala gospica Anica Mikulac o priliki nedeljske slavnosti Vrdeljskega Sokola Kr. 27.57 za podpori skiad akad. fer. dr. „Balkan“. Iz krena hvala.

Vesti iz Goriške.

Deželnozborake volitve. — Pogajanja za kompromis med agrarci in novostrojari, o katerih smo že poročali, so se razbila. Kakor vse kaže, utegnemo imeti na Goriškem kar pet strank, in sicer: klerikalne starostarje, in novostrojare, agrarce, naprednjake in socialne demokrate.

Zdi se nam, da bomo morali melitve pri litanih razširiti, tako, da se bodo glasile: Kuge, lakote, vojake in preveč političkih strank, nas obrvaruj, o Gospod!

x Pozor kmetovalci! Do 15. t. m. je še čas, da se prijavijo pri okr. gozdnem nadzorstvu oni kmetovalci, ki žele nabaviti cepilne ali divje murve. Cene so: za 2 letne cepilneke prve vrste z lepim vršičkom po 50 stot. komad, za cepilneke slabše kakovosti po 25 stot. komad.

x Vinaka poskušnja na slovenski kmetijski šoli v Gorici. Z ozirom na to, da se naša vina po večini še slabo pripravljajo in zato niso sposobna za kupčijo na sever, je je naročil tekušnji dež. odbor nekoliko vrst nižjeavstrijskih vin, da se dajajo našim vinarjem v poskušanje. Ti naj dobijo s tem nekaj pojma, kakšno vino je priljubljeno na severu.

V ta namen se je vršila dne 22. avgusta v slov. dež. kmetijski šoli poskušnja vin. — Tega dne se je zbralo tu nad 100 posestnikov iz vseh krajev dežele. Že ob 8. uri zjutraj so si nekateri ogledali šolsko kmetijo. Ko se je ob 9. uri nabrala večja množica, razložil jim je pristav gosp. Podgornik blv ter navajal dobre in slabe lastnosti unterwaldenske živine, ki se tu redi.

Na to je sprovel ravnatelj g. Štrkelj vdeležnike v klet, kjer jim je pojasnil razne kletarske priprave. Na vrhu jih je opozoril na vsakovratne rastline, pokazal jim poskuse s krompirjem, karfiolom in kumari ter jim razložil lepe vpehe pri strati ficenih trtah (dalo učencev), kako si na priprost način lahko vsakdo pripravi cepilne trte; pokazal jim na riparji brezčrtevilno množico listne trtne uši ter razkazal vinograd. — Na obiskovalce je napravila kmetija jako dober vtis, četudi so nekateri vrtno rastline ovenele valed kuše.

V šolskem poslopiju je bila prirejena za ta dan majhna razstava. Razložnih je bilo nad 30 vrst krompirja, nad 20 vrst fižola in nad 20 vrst graha. Z vsemi temi pridelki so delali v tekočem letu poskušnje. Na posebni tablici je lahko čital vsakdo, kako se je dotična vrsta sponela, in ali se priporoča, ali ne.

Tudi je bilo zastopano raznovrstno zelje, razni kumari, buče, mnogo vrst ovesa, ječmena in prosa. Samo ptenični in rženi poskusi so se ponesrečili valed preobilice vrabcev, ki so še zeleno zrnje pozobali. Razen tega je bilo razloženo tu razno orodje in različni modeli, tako, da so bili obiskovalci razstave kar iznenašeni.

Objava.

Vpisovanje v c. kr. pripravnico za učiteljsko v Sežani se bo vršilo dne 15. t. m. Vsprejemalo se bo dečke, ki se mislijo posvetiti učiteljskemu stanu in ki so dovršili kako večrazredno ljudsko šolo, ali pa nekaj razredov kake srednje šole. Za vsprejem se zahteva vsaj 13 1/2 let starosti.

Izkušati se je s sledečimi listinami: 1. s krstnim listom; 2. zadnjim šolskim spričevalom; 3. zdravniškim spričevalom o popolnem zdravju, telesni sposobnosti in o cepljenih kozicah.

Ako bodo to dopuščale okolščine, vsprejemalo se bo tudi mlajše učence, kateri so istotako dolžni spolnjavati vse, kar jim nalaga šolska disciplina, a ne morejo biti vsprejeti na c. kr. učiteljsko, ko dovrše tukajšnjo šolo, ker jim tega ne dovoljuje nezadostna starost.

AL. BAJEC, voditelj.

Pozor! Slovenci! Pozor!

V soboto 11. t. m. se odpre zopet

Prodajal. Colombani

TRST, ulica Vincenzo Bellini šte. 11

(vogal ulice Santa Caterina)

bogato zalozena z raznovrstnim blagom

Lastnik Dragotin Babuder
prej agent tvrdke Maffei.

Velika zaloga koles RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238.

Zaloga koles: Peugeot, Waffrenrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba. Cene zmerno.

TVEDKA Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Poskusite Fi-BOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-
nejzdravnejši kavní prídátek. Dobliva se v vseh
boljih prodajalnicah.

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vaŕon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

„ Pisarna „ Zaloga Cementa
ul. Carradori 16 Riva Grumula 2
Telefon 605. Telefon 23-30

Gospe in gospodične

zadobé v 8 dneh bujne in krepke prsi po

uporabi Crème Sultana

Cena K 6 lončku, ki zadostuje in
Kron 3-50 „ za poskušnjo.

MIRODILNICA

BABUDER

TRST, ulica

Ponterosso šte. 10

Odlikovana krojačnica

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad.

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

Izvršuje vsakovrstne obleke najnov. mode
(od 50 K naprej) in vsakovrstne uniforme.

Bogata zaloga tu- in inoz. blaga in vseh pred-
metov, spadajočih v krojaško obrt.

Naročba se izvršuje točno in se dostavljajo na dom

DELO SOLIDNO

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36
Toči izvrstno pivo, vino i. vrste. Dobra kuhinja. Velika dvorana in posebna soba za društva. F. Erjavec biviš lastnik gostil. „ALLA STELLA“.

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: TRST

Pred in med poskušnjo vin je govoril gosp. ravnatelj Strekelj, kako nam je svoje kletarstvo oboževati, da bomo zmogli pridelati svoje pridelke tudi na sever. Vsega skupaj so poskušali 17 vrst vin in sicer 7 vrst: nižjeavstrijskih, 9 šolskih in 1 kraško (bordo).

Pokušnja se je razvrtela tako, da je prišlo na vrsto enkrat eno nižjeavstrijsko, potem eno šolsko vino. — Od nižjeavstrijskih vin je najbolj ugajal nemški rizling. Na sploh pa so bili vdeležniki pokušnje bolj za šolska vina, ki so pripravljena tako, kakor zahteva umno kletarstvo. Iz te pokušnje so razvideli naši vinogradniki, da bi mi prav lahko konkurirali z dragimi nižjeavstrijskimi vini, ako se le poprimemo boljše kletarstva. Vina iz Grčice (Brd in Vipave) bi pa lahko še bolj pobila nižjeavstrijska vina, nego so zamogla to storiti šolska vina iz ravine. Lepo poučno predpoved je zaključilo s tem, da je gosp. Strekelj vabil kmetovalce, naj se ne izogibljajo te šole, kakor so delali to dosedaj, marveč naj jim bo ta šola zavetišče, kjer naj iščejo pogostoma dobrih naukov in nasvetov. Popolnoma prav je rekel: Vselej bo kmet na šoli dobrovoljno vsprejel! V imenu udeležnikov se je zahvalil g. nadučitelj Bajt, ki je povdarjal, da je šola sedaj prerezjena, in da služi v resnici temu, v kar je namenjena. Krepi „živio-klici“ so pričali, da je govoril iz srca vsem.

x Nezgoda, ki je zadela onega Uršiča, ki smo poročali o njem, da so ga našli nezvestega na Mirenski cesti, še danes ni pojasnjena. — Kakor osumljena napadalec sta bila takrat arizirana Ignac Ferfolj in Karol Pavletič. Ferfolj se je posrečilo sedaj dokazati alibi, dočim so še pridržali v zaporih Pavletič, kar govori vse polno znakov proti njemu kakor pravemu napadalcu.

x Padel je kmet Anton Strgar iz Bat in stanujoč v Gabrijah, tako neurečno po stopnicah, da so ga morali prenesti v bolnišnico, kjer je umrl.

x V bolnišnico so vsprejeli Luko Prezel iz Stržiča pri Tolminu, ker je zanemarjal s početka neznatno oteklino na nogi. Pri operaciji pa se je pokazalo, da je bila oteklina nevarna tako, da so mu morali nogo odrezati.

x Pri sv. Luciji prireda v drugi po'ovici septembra prvo sadno razstavo.

x Gobe prihajajo na goriški trg dan za dnem v precejšnjih množinah in so izberne kakovosti.

x Sokolska slavnost v Mirnu, ki se je vršila v nedeljo 5. t. m., je vvela prav dobro. Nastopilo je mnogo Sokolov iz okolice. Nastopi so vneli vsestransko, posebno zanimanje je vzbujal nastop naraščaja. Svirala je prvaška sokolska godba. Udeležba je bila iz okolice in iz mesta prav povoljna, dočim smo pogrešali nekaj domačinov. Proti večeru je nastal pretep in poboj, ki so ga povzročili „Orli“, očitno sad znanega modernega „evangelija“. O tem spregovrimo še

Kolesarsko društvo „Vrtolba“ v Vrtolbi naznanja, da se je na slavnosti v Mirnu izžrebala št. 451 za naše dvokolo. Kdor jo ima, naj se oglasi pri predsedniku ali enem odbojnikov najkasneje do 15. t. m. dopoldne. Na poznejše prijave se ne bo jemalo nobenega ozira več in srečka izgubi veljavo!

Odbor kolesarskega društva „Vrtolba“.

V Sežani priredi prostovoljno gasilno društvo dne 13. in 14. t. m. javni ples v restavraciji Polaj (na vrg.). Začetek ob 2. uri popoldne. Svirala bo nabrežinska godba.

Vesti iz Istre.

Častnim kanonikom stolnega kapitlja v Krki je imenovan dr. Kvirin Klement Bonafacič, župnik v Malem Ločinju.

Novo društvo, C. kr. nameštništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Društvo za polješenje Medulina“ s sedežem v Medulinu.

Iz Klanca: — Hrvatski gledal. dramski igralci iz Zagreba gg: Jos. Pastirc, Vladimir Kralj in gca. Katica Kastelic so nas posetili v sredo dne 1. t. m. ter priredili tu zabaven večer z bogstim vspehom. Igrali so pač leker dobri gled. igralci. Od akrom-nega čitnega dobička so darovali družbi sv. Cirila in Metoda K 541. — Glede na blagi namen, jih moremo le najbolje priporočati.

Razne vesti.

Statistika o poštah in svetovnem poštnem prometu. Nemški poštni arhiv priobči zelo zanimivo statistiko o poštah in poštnem prometu, ki zavzema 93 področij na

prostoru 75 milijonov štirinajških kilometrov in steje 1074 mil. prebivalcev. Glasom teh podatkov je na svetu nad 271.000 poštnih zavodov, od katerih odpada 63.663 na Severno Ameriko, 49.838 na Nemčijo, 23.788 na Veliko Britanijo 18.000 na Rusijo, 13.000 na Francosko in po 9500 na Italijo in Avstro-Ogrsko. Število odposlanih pošiljatev je v predminoletem letu iznašalo 40 in tretjino milijard a skupna vrednost vrednostnih pošiljatev in denarja v gotovini okroglo 100 milijard mark. Poštnih juradnikov v omenjenih področjih je okoli 1.694.247.

Živalska trupla v Seini. — Glasom neke uradne statistike, obelodanjene teh dni v Parizu so samo meseca julija našli v reki Seini v Parizu trupla 2682 psov, 282 mačk, 74 podgan, 12 kuščaric, 212 otic, tri četrt ovce, četrt koze, enega osla in 4 opice.

Zadnje brzovjavne vesti.

Srbski list zahteva odstavljenje kralja Petra.

BELIGRAD 6. V nekom članku, kjer je govora o sedanjim ministerski krizi pravi „Pravda“, da ima položaj, ki je nastal v Srbiji od umora zadnjega Obrenovića in do poklica dinastije Karagorgjevićev ter dogodkov po aneksiji Bosne in Hercegovine, na sebi znak sramote, ki ga ne more zbrisati nobena vlada, pa najsibode na čelu iste Novaković, ali kak drug državnik. — Eдина pomoč je, da se promeni osebo, ki je na čelu države. Na celem svetu vodi zunanjo politiko dotični vladar. A Srbija nema takega vladarja. Srbija je danes bolnik, ki ga more ozdraviti sama odločna sprememba, to je, samo sprememba dinastije zamore prinesiti rešitev za Srbijo.

Ta članek je povzročil velikansko senzacijo, to temboj, ker je „Pravda“ glasilo napredne stranke, to je, stranke dr. Novakovića, sedanjega ministerskega predsednika.

ŠIRITE „EDINOST“

Nova moda za jesensko sezono

Diagonal
Otoman
Amazon

Zrgovina za
moderno blago
Zrgovski dom
v Gorici
**Pregrad
&
Černetič**

Homespun
Cybelin
Drap. de
dam

Nova moda! Nove barve! Uz. zastoj

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbam in pogrešenim klasifikacijam.

Urad je skrajno zanesljiv in tajen.

Odpri od 9. ure predp. do 1. pop.

Giovanni di Giov. Kanobel

■ Pošiljatev, komisije in zastopstva. ■

Sprejema plačila carine za vsakovrstno blago, prejeme in oddaje na domu, pošiljatev po morju in železnici. Prejem kovčegov kakor tudi prevajanje pohištva v mestu na vse kraje.

TRST, ulica Anastasio št. 10, TRST

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Sprejem v prodajalno mešanega blaga 14-letnega učenca poštenih staršev z dežele. Ivan Čeh, Rodik, Kozina. 1533

Meblirana soba odda se 15. septembra z eno posteljo za gospoda v ulici Farneto 4, vogal G. Gatter, Trobic. 1536

Odda se pri slovenski družini meblirana soba z eno posteljo za gospoda v ulici Farneto 4, vogal G. Gatter, Trobic. 1536

Dvovprežno kočijo skoraj novo, prodaja jako ceno F. N. e. m. c. v Nabrežini. 1534

Lepa meblirana soba, za enega ali dva gospoda se odda v ulico Sant' Anastasio 16, pri- aličje, levo. 1537

Odda se v najem soba, sobica in kuhinja v Rojani pri Rudolfa Košta št. 140. 1532

Hiša enonadstropna z vpeljano gostilno se prodaja v trgu Ajdovščina na Vipavskem. — Več pove H. Stibel, Trst, Corso 49. 1541

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
FRAN LAMPE
Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. — Postrežba točna in na dom.

Fotograf Anton Jerkič Trst, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7. 1537

Iščem zmožnega skladiščarja (magazinerja) vsčega slovenskega in italijanskega jezika, kateri bi lahko upravljal tudi službo „pisciata“. Prošnje je naslovljati na podpisane do 10. septembra t. l. — S. H. Škerl, ul. Cecilia št. 14. 1473

V Gorici via Formica No. 34 se sprejmeta na hrano in stanovanje 2 dijakov, po želji enega iz gimnazije. Pismene ponudbe na Mario S., poste restante, Opčina. 1499

Prva in edina pisarna

v vojaški stvari

ulica Caserma 5, II. n. Trst

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prusen vojask. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejih slučajih. — Reševanja hitro in točno. — **Uradne ure:** Ob delavnikih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. pop. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. pop. —

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesijonirna od c. kr. nameštništva.

Dr. A. Záhorský

Trst

ulica Torre bianca 8,

II. nadstropje

ORDINUJE

od 10. - 11. pred. in od 3. - 4. pop.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, ulica Nuova 42, II. nad.

sprejme merenja, ekskorporacije, intalacije ind. splošno vsa geometrična dela,

Naznanja se slavemu občinstvu, da se je preselila dobroznana prodajalnica kočinj. blaga

GODNIG

iz ulice Nuova v ulico S. Giovanni št. 8

Omenjena prodajalnica je bogato založena s kavo, rižem, testeninami, sladkorjem in suhim sadjem. V nadi, da me slavno občinstvo priseti z obilnim obiskom, se najtopleje zahvaljujem ter beležim udani

ANTON GODNIG vulgoKOMENC.

Interesantna

!! NOVOST !!

Nenavadno presenečenje.

Avtomatično vžigalo

„REGENT“.

Žepno kresilo in istočasno žepna svetilka.

Jako elegantna in praktična. Navadno uporabljanje s 1 reko.

Z enim pritiskom ogenj in luč.

Cena z opisom vred: 1 komad K 3.30; 3 komadi K 7.75; 6 komadov K 15.—; 12 komadov K 27.—. Poštne prov. o pošiljatev, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju.

ALOIS SCHAUMANN DUNAJ, V. Lettgebasse št. 7 III.

PO POVZETJU STANE 30 STOTINK VEČ.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 — TRST

Naproti prodajni prodaj. DRAG. VEKJETA.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in zopnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravlja vsakovrstne, srebrnine in žepne ure. — Cene zmerno.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Tavarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gerici.

— Lasten železniški kolod. —

Gerica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

ZALOGE: SOLKAN, TRST, via Caserma 4

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE: REKA, Via Pile 2 SPLIT, nanovoj obali

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji

CENE ZMERNE. ●● POČKAI & KÖGL.

HOTEL BALKAN